

Cuma Hutbesi, 28.10.16

Müslümanca hayatın temeli: Helal ve harama riayet

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُلُوا مِن طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَاشْكُرُوا لِلَّهِ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ

عَنْ مِقْدَامِ بْنِ مَعْدِيكَرِبَ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ مَا مَلَأَ أَدَمِي وَعَاءً شَرًّا مِنْ بَطْنِ بَحْسَبِ ابْنِ آدَمَ أُكْلَاتُ يَتِمَّنْ صُلْبُهُ فَإِنْ كَانَ لَا مَحَالَهَ فَتُلْتُ لِطَعَامِهِ وَتُلْتُ لِشِرَاكِهٍ وَتُلْتُ لِنَفْسِهِ

Muhterem Müslümanlar!

Her insanın hayatı belirli çizgilere göre şekillenir. Müslümanın hayatı ve temel çizgisi ise helal ve haram sınırlarıdır. Müslüman helal dairesi içinde kalıp çizgiyi aşmayacaktır.

Hayat kısıtlı bir süreçtir. Bu süreç içinde helalinden kazanmak, helalinden harcamak, yemek-içmek, insanlarla ve diğer mahlukat ile ve en önemlisi de Allah ile olan ilişkilerimizde Müslümanlar olarak helal-haram çerçevesine riayet etmek durumundayız. Allah ile aramızda olan çizgi tevhit ve kulluk çizgisidir. İnsanlar ve diğer mahlukat ile olan çizgiler ise; adalet, hürmet, sevgi ve merhamet çizgileridir. Bu çizgiler aşılmıyınca haramlar başlar.

Aziz Müslümanlar!

Demek oluyor ki, helal ve haram arasındaki çizgi sadece yemekte veya içmekte değil, hayatın her aşamasında riayet edilmesi gereken bir husustur. Nasıl ki kadın-erkek ilişkilerinde helal-haram çizgisini asla aşmamamız gerekiyorsa, aynı şekilde hayatımızı devam ettirmek için gerekli olan yiyecek ve içecek meselesinde de çok dikkatli davranmak zorundayız. Rabbimiz: **“Ey iman edenler! Size verdiğimiz rızıkların temiz olanlarından yiyin, eğer siz yalnız Allah’a kulluk ediyorsanız O’na şükredin.”**¹ buyurarak helal rızık aramayı ve helal yiyeceklerden yemeyi farz kılmıştır. Helalinden kazanmak durumunda olduğumuz gibi, bu kazandıklarımızı yine helal bir şekilde ve israf etmeden harcamakla da mükellefiz. Peygamber Efendimiz yemeklerde israf konusunda bizleri şöyle uarmaktadır: **“İnsan,**

kendi karnından daha kötü bir kap doldurmamıştır. Belini doğrultacak birkaç lokma yeterlidir, mutlaka bundan fazla yemesi gerekirse, midesini üçe bölsün: Üçte birini yemek, üçte birini su, üçte birini de nefesi için ayırsın.”²

Değerli Kardeşlerim!

Unutmayalım ki, kullukla ilişkili olan her şey, yani Allah’ın emir ve yasaklarına uymak, insanı Allah’a yaklaştıracaktır ve bu sebeble de ibadet çerçevesi içerisine girmektedir.

Şöyle özetleyelim: Eğer sırf helal kazanma niyeti ile çalışıyorsak, bu çalışmamız bir ibadet olacaktır. Bu çalışma ile elde ettiğimiz nimetleri harcamamız, yemekleri yememiz, suları içmemiz, onları ailemize ve dostlarımıza ikram etmemiz de bir ibadet olacaktır.

Sırf Allah emretti diye bir şeyden, mesela içkiden uzak duruyorsak bu duruşumuz da bir ibadettir. Sırf Allah “Zulmetmeyiniz, bağışlayıcı olunuz.” dediği için zulmetmiyor, zulme karşı itiraz ediyor ve insanları bağışlıyorsak aynı şekilde bu da bir ibadettir. Hatta öyle ki, bir Müslüman kardeşimizin yüzüne Allah rızası için gülümsemek, ona selam vermek de ibadettir. Çünkü bunların hepsi helal sınırları içinde kalma mücadelesine girer.

Muhterem Müminler!

Peki böyle yapmayı da tersini yapıyorsak, işte o zaman helal çizgisini aşmış haram dairesine girmişiz demektir. Öyleyse bilelim ki; helale uymak, haramdan kaçınmak Müslümanca bir hayatın temelini oluşturmaktadır.

¹ Bakara suresi 2:172

² Tirmizî, Zühd, 77, H. No: 2380